

Miljödepartementet
Internationella sekretariatet

Rådets möte (miljöministrarna) den 17 december

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter
3. Förordning om ändring av Århusförordningen (EG) nr 1367/2006

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Beslutspunkt. Antagande av allmän inriktning.

Ansvarigt statsråd:

Isabella Lövin

Förslagets innehåll:

Kommissionen föreslår i COM(2020) 642 final att Århusförordningen ska ändras för att förbättra genomförandet av FN:s ekonomiska kommission för Europas konvention om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor (Århuskonventionen). Förslaget utökar de icke-statliga organisationernas möjligheter att begära intern omprövning av förvaltningsåtgärder som vidtagits eller borde ha vidtagits av en EU-institution eller ett EU-organ. Medlemsstaternas institutioner och organ omfattas inte av förslaget. En omprövning som genomförs av en offentlig förvaltning kallas en ”administrativ prövning”. Med ”förvaltningsåtgärd” menas en allmänt

tillämplig och rättsligt bindande åtgärd som en myndighet vidtar i enlighet med miljölagstiftningen. I dag kan administrativ prövning bara begäras av åtgärder med individuell räckvidd, men i framtiden kommer icke-statliga organisationer även att kunna begära omprövning av förvaltningsåtgärder med allmän räckvidd. Förslaget innebär också att hänvisningarna till miljörätten i förordningen ändras för att utvidga området för vilka beslut som en icke-statlig organisation har rätt att begära intern omprövning av. I dag omfattas förvaltningsåtgärder ”enligt miljörätten”, men i framtiden kommer förvaltningsåtgärder som innehåller bestämmelser som till följd av sina effekter kan strida mot miljölagstiftningen att omfattas. Slutligen föreslår kommissionen att utöka tidsramarna för begäran och svar på det administrativa prövningsförfarandet för att säkerställa att välgrundade bedömningar kan göras. Tidsfristerna för icke-statliga organisationer förlängs med två veckor och tidsfristerna för EU:s institutioner förlängs med fyra veckor.

Kommissionen presenterade en studie (07.0203/2018/786407/SER/ENV.E.4) och ett arbetsdokument om studien (12983/19) i oktober 2019. Dessa två dokument utgör en faktabas för kommissionens förslag. I studien undersöktes olika möjligheter för att komma till rätta med de brister som identifierades av Århuskonventionens efterlevnadskommitté i ärendet ACCC/C/2008/32. Konsekvenserna bedömdes och det stod klart att det enda alternativ som faktiskt kan åtgärda de brister som identifierades i studien är en ändring av Århusförordningen. I studien identifierades inte några nämnvärda sociala konsekvenser för sysselsättning, arbetsförhållanden och inkomstfördelning eller socialt skydd och inkludering. Lagstiftningsförslaget förväntas inte heller enligt kommissionen få några betydande ekonomiska konsekvenser, bortsett från en ökad administrativ börda för EU-institutionerna och EU-domstolen till följd av att antalet ärenden väntas öka. Då det enligt studien inte finns något alternativ för EU för att leva upp till sina internationella åtaganden annat än att ändra Århusförordningen, krävs det enligt verktyg 9 för bättre lagstiftning ingen konsekvensbedömning av förslaget.

Förslag till svensk ståndpunkt:

För regeringen är det viktigt att EU och dess medlemsstater efterlever sina internationella åtaganden. Århuskonventionen syftar till att ge allmänheten tillgång till information, möjlighet att delta i beslutsprocesser och tillgång till

rättslig prövning i miljöfrågor. Det är något som regeringen står bakom. Förslaget avser ändringar i Århusförordningen som anses nödvändiga för att efterleva Århuskonventionen.

Kommissionens förslag innebär en utvidgning av Århusförordningens ursprungliga intentioner. I dag kan administrativ prövning bara begäras av åtgärder med individuell räckvidd, men i framtiden kommer icke-statliga organisationer även att kunna begära omprövning av förvaltningsåtgärder med allmän räckvidd. Förslaget innebär också att hänvisningarna till miljörätten i förordningen ändras för att utvidga området för vilka beslut som en icke-statlig organisation har rätt att begära intern omprövning av. Kommissionens studie från 2019 visar att förslaget inte kommer medföra några nämnvärda sociala konsekvenser eller betydande ekonomiska konsekvenser, bortsett från en ökat administrativ börda för EU-institutionerna och EU-domstolen. Regeringen bedömer att förslaget har varit föremål för en tillräcklig konsekvensanalys och mot denna bakgrund kan regeringen ställa sig bakom förslaget att ändra Århusförordningen som syftar till att förbättra genomförandet av Århuskonventionen. Sverige bör dock verka för att säkerställa att förslaget till artikel 2.1 g) inte går längre än vad som krävs enligt Århuskonventionen.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Överläggning med miljö- och jordbruksutskottet ägde rum den 1 december 2020.

Fortsatt behandling av ärendet:

Förslaget kommer förhandlas mellan kommissionen, rådet och Europaparlamentet under våren 2020.

Faktapromemoria:

Faktapromemoria 2020/21:FPM33

4. Förordningen om en europeisk klimatlag

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Beslutspunkt. Rådet förväntas anta en allmän inriktning

Ansvarigt statsråd:

Isabella Lövin

Förslagets innehåll:

Det tyska ordförandeskapet har angett att miljørådet ska anta en komplett allmän inriktning om förslaget till klimatlag för EU.

På miljørådet den 23 oktober antog miljørådet en så kallad partiell allmän inriktning där klimatmålet till 2030 lämnades i hakparentes. Om Europeiska Rådet under sitt sammanträde den 10–11 december antar sin vägledning om ett skärpt 2030-mål förväntas denna infogas i miljørådets allmänna inriktning. Den kompletta allmänna inriktningen förväntas därefter antas på miljørådet den 17 december.

Förslaget till klimatlag presenterades i mars 2020 och har förhandlats i rådsarbetsgruppen för miljöfrågor sedan dess. Förslaget syftar till att fastställa ett ramverk för att uppnå unionens gemensamma målsättningar om klimatneutralitet (nettonollutsläpp) av växthusgaser till 2050 och framsteg i klimatanpassningsarbetet. Ramverket kompletterar och bygger till stor del på medlemsstaternas rapportering av klimatinformation under Energiunionens transparensramverk.

Sverige har under förhandlingen drivit och fått gehör för att klimatlagen ska inrätta en process inom ramen för det ordinarie lagstiftningsförfarandet inom vilken kommissionen senast 2023 ska lämna förslag på ett delmål till 2040. Därtill har Sverige i förhandlingen välkomnat förslaget att klimatlagen ska innehålla en indikativ, icke-rättsligt bindande, linjär utsläppsbanan för perioden 2030 till 2050 som ett referensverktyg för kommissionens bedömningar.

Sverige har även drivit och fått gehör för att klimatlagen ska framhålla vikten av att stärka EU:s och medlemsstaternas klimatanpassningsarbete samtidigt som klimatanpassningsarbetets nationella och regionala karaktär och behov återspeglas. På miljørådet den 23 oktober lämnade Sverige tillsammans med Danmark, Luxemburg, Spanien och Österrike en röstförklaring som

markerade vikten av att varje medlemsstat nationellt uppnår klimatneutralitet till senast 2050.

Ordförandeskapet har påbörjat inledande trilogförhandlingar med Europaparlamentet i slutet av november baserat på miljørådets partiella allmänna inriktning.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar ansatsen att nå en komplett allmän inriktning om EU:s klimatlag. Europeiska Rådets vägledning för det skärpta 2030-målet bör reflekteras i miljørådets allmänna inriktning.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Överläggning i Miljö- och jordbruksutskottet den 28 maj, 16 juni 2020 och 15 oktober, samråd i EU-nämnden den 17 juni 2020 och 16 oktober.

Fortsatt behandling av ärendet:

Trilogförhandlingar inleddes den 30 november.

Faktapromemoria:

Faktapromemoria 2019/20:FPM30

5. EU:s inlämnande av ett uppdaterat nationellt fastställt bidrag till FN:s ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Beslutspunkt. Rådet förväntas godkänna EU:s NDC (nationellt fastställda bidrag) och bilaga

Ansvarigt statsråd:

Isabella Lövin

Förslagets innehåll:

Det tyska ordförandeskapet föreslår att miljö- och klimatministrarna antar förslaget till EU:s NDC inklusive bilaga (ICTU) som enligt Parisavtalet ska skickas in till FN under 2020. Parisavtalets femårsjubileum den 12 december kan bli ett tillfälle för EU och andra parter att presentera nya och uppdaterade NDC:er.

EU:s NDC-inlaga utgörs av EU:s klimatmål till 2030 och, i den tillhörande bilagan, ex ante-information som är nödvändig för tydlighet, öppenhet och förståelse i tillämpliga fall.

De tekniska förhandlingarna om NDC:n inklusive bilaga är nästintill avslutade men ett fåtal avsnitt kommer behöva uppdateras när/om ett skärpt 2030-mål antagits av Europeiska Rådet på deras möte den 10–11 december.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar förslaget till NDC-inlaga. Det är avgörande att EU lämnar in en ambitiös NDC med ett skärpt 2030-mål innan årets slut. På så sätt värnar EU sitt internationella ledarskap och driver på andra länder att skärpa sina klimatåtaganden.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Information i miljö- och jordbruksutskottet samt samråd med EU-nämnden ägde rum inför miljørådet 23 oktober 2020. Dagordningspunkten ströks dock inför mötet.

Fortsatt behandling av ärendet:

När EU:s NDC-inlaga antagits av miljö- och klimatministrarna kommer den att skickas in till FN.

Faktapromemoria:

-

6. Slutsatser om en cirkulär och grön återhämtning

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Beslutspunkt, antagande av rådsslutsatser. Rådsslutsatserna är färdigförhandlade och väntas därför tas som en så kallad falsk b-punkt..

Ansvarigt statsråd:

Isabella Lövin

Förslagets innehåll:

Rådsslutsatserna behandlar EU-kommissionens handlingsplan för cirkulär ekonomi som presenterades i mars i år. Rådsslutsatserna är, liksom handlingsplanen, breda och behandlar hela vidden av cirkulär ekonomi.

Slutsatserna är uppdelade i åtta avsnitt:

- På vägen till återhämtning från COVID-19-pandemin
- Att göra hållbara produkter till norm
- Att strategiskt ta sig an viktiga värdekedjor
- Förhindra avfall, skapa möjligheter
- Cirkulär ekonomi och digitala tekniker
- Att möjliggöra, främja och integrera cirkularitet på den inre marknaden
- Ledande insatser på global nivå
- Övervakning av processen mot cirkularitet

Ett viktigt budskap från rådet i slutsatserna är att EU-handlingsplanen för cirkulär ekonomi är en central del i den gröna given, som i sin tur är nödvändig för grön återhämtning och hållbar tillväxt. Några andra viktiga punkter är att det kommande arbetet med ett produktpolicyramverk välkomnas och att stöd ges för kommissionens angreppssätt att fokusera på vissa värdekedjor/sektorer (t.ex. elektronik och IKT, plast, textilier och bygg) med hög miljöpåverkan och betydelse för EU:s ekonomi. Ett särskilt avsnitt finns om digital teknik, som lyfter fram att digitaliseringen är en nyckel för att få cirkulär ekonomi att fungera genom att den kan bidra till att resurseffektiviteten kan förbättras och att värden kan behållas längs värdekedjan.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen kan ställa sig bakom rådsslutsatserna. Regeringens utgångspunkt har varit att slutsatserna ska vara ambitiösa och att miljørådet bör sända ett

starkt meddelande om nödvändigheten av en ambitiös och framåtsyftande policy.

Regeringen välkomnar budskapet i slutsatserna att EU-handlingsplanen för cirkulär ekonomi är en central del i den gröna given, som i sin tur är nödvändig för grön återhämtning och hållbar tillväxt. Regeringen anser att EU-handlingsplanen för cirkulär ekonomi är ett viktigt steg framåt.

Regeringen är positiv till att rådsslutsatserna lyfter fram att cirkulär ekonomi är en väg framåt för att nå målen för klimat och biologisk mångfald. Det är också positivt att bioekonomi lyfts fram genom kopplingen mellan EU:s strategier för cirkulär ekonomi och för bioekonomi.

Regeringen välkomnar att rådsslutsatserna lyfter fram vikten av EU:s kommande produktpolicyinitiativ och dess delar, med krav på produkter för att bidra till en ökad cirkularitet. Regeringen är också positiv till det stöd som rådsslutsatserna ger till kommissionens angreppssätt att fokusera på vissa värdekedjor/sektorer med hög miljöpåverkan och betydelse för EU:s ekonomi. Vidare är regeringen positiv till att vikten av giftfria kretslopp lyfts fram i slutsatserna.

Regeringen välkomnar också att rådsslutsatserna pekar ut vikten av ett samlat globalt engagemang och att EU bl.a. bör driva på för globala avtal om plast och kemikalier. Dessa kan bli avgörande för möjligheten att nå målen i Agenda 2030.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Rådsslutsatserna har inte tidigare behandlats i riksdagen. Överläggning med miljö- och jordbruksutskottet om EU-handlingsplanen för cirkulär ekonomi ägde rum den 28 maj 2020.

Fortsatt behandling av ärendet:

-

Faktapromemoria:

Faktapromemoria 2019/20:FPM28

7. Slutsatser om digitalisering till nytta för miljön

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Beslutspunkt, antagande av rådsslutsatser. Rådsslutsatserna är färdigförhandlade och väntas därför tas som en så kallad falsk b-punkt..

Ansvarigt statsråd:

Isabella Lövin

Förslagets innehåll:

Det tyska ordförandeskapet lyfter i sitt program digitaliseringen som en prioriterad fråga för ett flertal politikområden, däribland miljö och klimat. Ordförandeskapet föreslår följaktligen att rådet antar rådsslutsatser om digitalisering till förmån för miljön.

Slutsatserna har en bred ansats och kopplar till ett stort antal policys och strategier med bäring på digitalisering. Slutsatserna lyfter särskilt digitaliseringens roll för återhämtningen och kommande förslag på miljö- och klimatområdet, däribland produktpolicyramverket och digitala produktpass.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar det tyska initiativet att stärka digitaliseringens roll och möjlighet att bidra till miljömässigt hållbar utveckling. Digitaliseringen, och dess koppling till miljö och klimat, är en viktig del i arbetet för EU:s återhämtning, som bygger på den europeiska gröna given och den digitala omställningen. Det är viktigt att digitala lösningar i sig bidrar till miljömålen och målen i Agenda 2030, att de utvecklas för att ha så liten resurspåverkan som möjligt och att nya hållbara tekniska lösningar utformas. Digitala produktpass är en viktig komponent i stärkandet av utvecklingen av en resurseffektiv, cirkulär och biobaserad ekonomi. Regeringen välkomnar att rådsslutsatserna manar kommissionen att lägga fram ett ambitiöst förslag om ett bindande digitalt produktpass inom EU inom ramen för det kommande produktpolicyramverket. Det är i arbetet med produktpass också viktigt med

en utformning som stämmer med den fria rörligheten för varor och gemensamma principer för internationell handel.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: -

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria: -

8. Meddelandet Kemikaliestrategi för hållbarhet – På väg mot en giftfri miljö

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Åsiktsutbyte

Ansvarigt statsråd:

Isabella Lövin

Förslagets innehåll:

Kommissionen presenterade den 14 oktober EU:s Kemikaliestrategi för hållbarhet – På väg mot en giftfri miljö som ett första steg mot en nollutsläppsvision för en giftfri miljö i enlighet med den europeiska gröna given. Kemikaliestrategin syftar till att stärka skyddet av människors hälsa och miljön, främja innovation för säkra och hållbara kemikalier samt alternativa material, förenkla och stärka regelverket för kemikalier, bygga upp kunskapsbasen till stöd för beslutsfattande och främja en sund hantering av kemikalier och avfall globalt.

Detta omfattar bland annat åtgärder för att i större utsträckning tillämpa ett förebyggande angreppssätt, exempelvis genom att skydda särskilt känsliga grupper som barn och gravida och förbjuda användning av de mest skadliga kemikalierna i konsumentprodukter såsom leksaker, barnavårdsartiklar, kosmetika, rengöringsmedel, material i kontakt med livsmedel och textilier. Strategin omfattar vidare förslag om att reglera hormonstörande ämnen, hantering av kombinationseffekter, gruppvis hantering av ämnen, förslag till generellt förbud mot den stora gruppen PFAS-ämnen samt säkerställa att alla kemikalier används säkrare och mer hållbart. En grundläggande komponent i strategin är också att stödja innovation och användning av nya, mer säkra

och hållbara kemikalier samt alternativa material som en viktig del i övergången till en giftfri och cirkulär ekonomi.

Kemikaliestrategin omfattar en handlingsplan med färdplan och tidsplan för 56 åtgärdsförslag samt ytterligare fem bakgrundsdocument med mer detaljerade beskrivningar av åtgärder inom specifika områden som hormonstörande ämnen, hantering av kombinationseffekter, förslag till åtgärder för den stora gruppen PFAS-ämnen och översyn av Reach enligt artikel 138.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar kommissionens meddelande om en kemikaliestrategi för hållbarhet och en giftfri miljö och dess ambitiösa utformning. En ambitiös kemikaliestrategi inom EU är viktig för att nå vårt nationella miljömål Giftfri miljö inte minst med tanke på att kemikalielagstiftningen i stort sett är harmoniserad inom EU.

Regeringen välkomnar att strategin omfattar åtgärder inom många och för Sverige viktiga områden såsom reglering av hormonstörande ämnen, hantering av kombinationseffekter och förbättrad efterlevnad inom e-handel. Regeringen välkomnar åtgärder som ökar takten med att fasa ut särskilt farliga ämnen, att hantera ämnen gruppvis istället för ett ämne i taget och stödjer åtgärder mot den stora gruppen skadliga och mycket persistenta PFAS-ämnen. Regeringen stödjer åtgärder som leder till giftfria materialkretslopp vilket är en förutsättning för omställningen till en cirkulär ekonomi.

Regeringen är vidare positiv till att stärka CLP-och Reach-förordningarna och stödjer förslag om att i större utsträckning tillämpa ett förebyggande angreppssätt exempelvis genom att skydda särskilt känsliga grupper som barn och gravida och förbjuda användning av de mest skadliga kemikalierna i konsumentprodukter.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Information till miljö- och jordbruksutskottet den 15 oktober 2020 inför miljørådet den 23 oktober 2020, då frågan fanns med som övrig punkt.

Fortsatt behandling av ärendet:

Kommissionen presenterade kemikaliestrategin vid miljørådets möte den 23 oktober och därefter har en detaljerad genomgång genomförts i rådets arbetsgrupp för miljö. Kommissionen har aviserat att de kommer återkomma med lagstiftningsförslag som följer av strategin. Sådana förslag kommer att behandlas av rådet.

Faktapromemoria:

Faktapromemoria 2020/21: FPM36

9. Övriga frågor

a) Aktuella lagstiftningsförslag
(Offentlig överläggning i enlighet med artikel 16.8 i fördraget om Europeiska unionen)

(ev.) Förordningen om batterier och förbrukade batterier och om ändring av förordning (EU) nr 2019/1020 och om upphävande av direktiv 2006/66/EG
Föredragning av kommissionen

b) Ratificering av multilaterala miljöavtal
Information från kommissionen

c) Europeisk konferens om klimatförändringar och den europeiska vattendimensionen – förstärkning av resiliensen
(4–5 november 2020)
Information från den portugisiska delegationen

d) Det kommande ordförandeskapets arbetsprogram
Information från den portugisiska delegationen